

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS

TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2012 M. RUGSĖJO 19 D. NUTARIMO NR. 1157 „DĖL VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIUJE LĖŠŲ ADMINISTRAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2012 M. LIEPOS 18 D. NUTARIMO NR. 916 „DĖL VIEŠUOSIUS INTERESUS ATITINKANČIŲ PASLAUGŲ ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIUJE TEIKIMO IR JŲ APIMČIŲ NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – KARTU PROJEKTAI) (TAP-22-2169, TAP-22-2170)(TAIS NR. 22-10885(2), 22-10889(2))

Nr.

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Bendros pastabos:

1. Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto 2.1 ir 2.2 papunkčiuose yra nurodytas įsigaliojimo terminas – *„praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas“*. Atkreipiame dėmesį, kad Projektai tiesiogiai neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų ir toks įsigaliojimo termino nurodymas, sudarant susijusių teisės aktų – įstatymų, Vyriausybės nutarimų – eilę, kurie įsigalios tik įvykus nurodytai sąlygai, sukuria teisinio neapibrėžtumo situaciją ir yra teisiškai ydingas. Siūlytina teisės aktus rengti laikantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme nurodytų teisėkūros principų ir teisės aktų įsigaliojimo nuostatų.

2. Būtina patikslinti Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto 2.2 papunktyje pateiktą formuluotę dėl atskirų punktų įsigaliojimo. Tikslinant būtina užtikrinti Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), 54 punkto reikalavimų laikymosi.

3. Atkreipiame dėmesį, kad pagal Teisėkūros pagrindų įstatymo 16 straipsnio 1 dalį atliekamas numatomo teisinio reguliavimo poveikio korupcijos mastui vertinimas (teisės aktų ar jų projektų antikorupcinis vertinimas). Remiantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 16 punktu, subjektas, rengiantis norminio teisės akto projektą,

Vyriausybės nustatyta tvarka atlieka šio teisės akto projekto antikorupcinį vertinimą, jeigu teisės aktu numatoma reguliuoti visuomeninius santykius, susijusius su *energetika*. Šiuo aspektu būtina papildomai įvertinti Projektus ir pateikti antikorupcinę pažymą, laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 19.5 papunkčio reikalavimų.

4. Pažymėtina, kad rašte, kuriuo Projektai pateikiami išvadai gauti (toliau – raštas), nurodyta, kad detalizuotos nuostatos, kai „skirtumas <...> yra *neigiamas*“, nors teisės akto tekste pateikiama formuluotė *didesnė* arba *mažesnė* „už nulį“. Siūlytina patikslinti raštą, atsižvelgiant į vartojamą terminologiją.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimo Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Projektas Nr. 1):

5. Laikantis Rekomendacijų 9 punkto nuostatos, kad įgyvendinamajame teisės akte neturėtų būti atkartojamos aukštesnės galios teisės akto nuostatos, būtina atsisakyti Projekto Nr.1 3.4 papunktyje nurodytos sąvokos, nes ji atkartoja aukštesnės teisinės galios aktų (Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje nurodytą sąvoką „*susiję ūkio subjektai*“, taip pat ši sąvoka įtraukta į Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo“ projekto (Nr. XIVP-2314(3)) nuostatas) nuostatas. Papildomai pažymėtina, kad šios sąvokos išdėstymas (struktūra) neatitinka Rekomendacijų 42 punkto reikalavimų.

6. Projekto Nr. 1 3.6 papunktyje nurodyta sąvokos apibrėžtis aiškinama pateikiant nuorodą į kitą teisės aktą, todėl tokia apibrėžtis yra netiksli ir neatitinka terminams keliamų reikalavimų pagal Rekomendacijų 11 punkto nuostatas. Siūlytina patikslinti arba atsisakyti šios sąvokos.

7. Projekto Nr. 1 8 punkte kartu su vartojamu terminu „nedelsdamas“ (arba „*nedelsiant*“) būtina nurodyti ir šį terminą apibūdinantį galimą maksimalų dienų skaičių (pavyzdžiui, „*nedelsdamas, bet ne vėliau kaip...*“).

8. Būtina patikslinti Projekte Nr. 1 (11, 14 punktai ir kt.) vartojamą formuluotę „savo ūkio poreikiams“, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 74 straipsnyje vartojamą formuluotę „savo ūkiniams poreikiams“ (atkreipiamame dėmesį, kad ne savo poreikiams vartojama formuluotė „ūkio poreikiams“).

9. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto Nr. 1 13.2 papunktį dar papildomai sudaro papunkčiai, Projekto Nr. 1 14 punkto formuluotė dėl nuostatų tikslintina redakciniu požiūriu (daugiskaita).

10. Atkreipiamame dėmesį, kad Projekto Nr. 1 III skyriuje (ir toliau tekste) vartojama formuluotė „*sąskaita lėšoms pervesti*“ (kaip mokėjimo pranešimas) gali suponuoti, kad turi būti suprantama kita prasme – kaip finansų įstaigos atidaryta ir tvarkoma sąskaita (kurioje kaupiamos lėšos ir pan.). Laikantis teisėkūros aiškumo principo, reiškiančio, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti nuoseklus, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas, siūlytina patikslinti vartojamą formuluotę.

11. Pažymėtina, kad Projekto Nr. 1 27 punkte įvedamas Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) pavadinimo trumpinys, tačiau toliau tekste vartojamas ir visas pavadinimas (74.3 papunktis ir kt.). Todėl būtina patikslinti Projekto Nr. 1 nuostatas šiuo aspektu.

12. Projekto Nr. 1 29 punkte pateikiama nuoroda į Elektros energetikos įstatymo straipsnius tikslintina redakciniu požiūriu (nurodant punktus).
13. Atkreipiamė dėmesį, kad Projekte Nr. 1 nurodyti terminai yra skaičiuojami skirtingai (pavyzdžiui, 30 punkte (ir kt.) – „3 darbo dienas“ ir 59 punkte (ir kt.) – „5 kalendorines dienas“). Siekiant aiškumo, siūlytume suvienodinti terminų skaičiavimo metodą, Projekte Nr. 1 nurodant visus terminus vienodai.
14. Siūlytina papildomai įvertinti, ar Projekto Nr. 1 33 punkte pateikiamas teisės akto trumpinys yra būtinas, nes jis vartojamas tik šiame punkte.
15. Būtina patikslinti Projekto Nr. 1 37 punkto pirmosios pastraipos nuostatą apie 39 punkte nurodytus *atvejus*, nes tame punkte dėstomos *sąlygos*. Šiuo aspektu būtina peržiūrėti visą Projektą Nr. 1, atkreipiant dėmesį į tai, kuriuose punktuose minimi *atvejai* ar *aplinkybės* (pavyzdžiui, 38, 39 punktas ir kt.), kuriuose *sąlygos*, o kuriuose – *kiekiai*, ir pan.
16. Būtina rašte papildomai paaiškinti Projekto Nr. 1 43 punkto nuostatą dėl 15 metų laikotarpio, nes ji stokoja teisinio aiškumo ir įstatyminio pagrindo.
17. Siūlytina Projekto Nr. 1 43.3 ir 43.4 papunkčiuose pateikiamus trumpinius (atitinkamai „*mokėtina suma*“ ir „*surinkta suma*“) nurodyti 3 punkte kaip atskiras sąvokas, vartotinas šiame teisės akte. Ši pastaba taip pat taikytina Projekto Nr. 1 62 punkte pateikiamam trumpiniui.
18. Siūlytina Projekto Nr. 1 53 punktą patikslinti redakciniu požiūriu, nekartojant tų pačių nuostatų apie asmenis.
19. Projekto Nr. 1 62.1 papunkčio formuluotė „kaip jie apibrėžti“ tikslintina, atsižvelgiant į tai, kad priede nėra apibrėžiami sektoriai, jie yra *išvardinti*.
20. Projekto Nr. 1 63 punkte pateikiama informacija yra perteklinė, ne norminio pobūdžio, todėl siūlytina jos atsisakyti.
21. Projekto Nr. 1 67 punkto pirmojoje pastraipoje pateikiama papildoma, ne norminio (įgyvendinamojo) pobūdžio informacija, kurios siūlytina atsisakyti, paliekant aktualiu paskutinįjį pastraipos sakinį.
22. Projekto Nr. 1 tekste vartojamos dvejopos formuluotės: „*nustatyti reikalavimai*“ (72.4 papunktis, 76 punktas ir kt.) ir „*nurodyti reikalavimai*“ (79, 80 punktai ir kt.). Siekiant teisinio aiškumo, būtina užtikrinti vienodą formuluočių vartojimą visame tekste, todėl būtina patikslinti Projekto Nr. 1 nuostatas.
23. Projekto Nr. 1 74.1 ir 74.2 papunkčiuose nurodyta formuluotė „*85 procentų koeficientą*“ yra nelogiška, nes koeficientas yra *skaičius* (o ne procentinė išraiška), kuris, siekiant gauti procentinę išraišką, yra dauginamas iš 100 procentų. Būtina patikslinti ir nurodyti formuluotės skaitinę reikšmę (pavyzdžiui, „*koeficientą, lygų 0,85*“).
24. Manytina, kad Projekto Nr. 1 77 punkte pateikiama nuoroda į 75 punktą yra neteisinga, nes 75 punkto nuostatose dėstoma apie susitarimą, o ne prašymo pateikimo terminą ar papildomus dokumentus (informaciją) (žr. 76 punktą). Būtina patikslinti pateikiamą nuorodą, taip pat šiuo aspektu tikslintini 77 ir 78 punktai.
25. Siūlytina atsisakyti arba rašte pagrįsti teisiniais argumentais Projekto Nr. 1 85 punkte pateikiamą neapibrėžtą formuluotę „*atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka*“. Tokia nuoroda į visus teisės aktus vertintina kaip perteklinė, nes įstatyminis teisinis reguliavimas galioja be atskiuro nurodymo įstatyminiame teisės akte.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo ir jų apimčių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projekto (toliau – Projektas Nr. 2):

26. Projekto Nr. 2 2.1 papunktyje, kuriuo keičiamas Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo ir jų apimčių nustatymo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 6 punktas, nurodyta formuluotė „ir jį įgyvendinamuosiuose teisės aktuose“ yra perteklinė, todėl siūlytina jos atsisakyti.

27. Projekto Nr. 2 2.2 papunktyje, kuriuo keičiamas Aprašo 7.1 papunktis, pateikiama nuostata yra Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 22, 34, 40, 46, 67, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21¹ straipsniu įstatymo Nr. XIII-1891 įgyvendinamųjų nuostatų atkartojimas, todėl ją būtina patikslinti, atsisakant perteklinių nuorodų į teisės aktus.

28. Pažymėtina, kad Projekto Nr. 2 tekste pateikiama formuluotė „*atleistas nuo atsakomybės*“ (Aprašo 8.6 papunktis ir kt.) nėra tolygi formulotei „*atsakomybė netaikoma*“ (Aprašo 14 punktas ir kt.), todėl būtina patikslinti Projekto Nr. 2 nuostatas. Taip pat būtina patikslinti vartojamą formuluotę, nes atsakomybė yra ne *vykdoma*, bet *taikoma* (tik veiksmams *vykdomi*), užtikrinant atitikimą Elektros energetikos įstatymo 59 straipsnio nuostatoms. Šiuo aspektu būtina patikslinti visą Projektą Nr. 2.

29. Projekto Nr. 2 2.7 papunktyje, kuriuo keičiamas Aprašo 9⁶.2 papunktis, siūloma nauja formuluotė „*kitu asmeniu*“, kuri galimai išplečia subjektų ratą ir stokoja teisinio aiškumo. Būtina patikslinti šią nuostatą arba pateikti papildomus argumentus rašte.

30. Pažymėtina, kad nei Apraše, nei kitose Projekto Nr. 2 nuostatose nevartojama naujai siūloma formuluotė „už balansą atsakinga *šalis*“ (Aprašo 9⁶.3 papunktis). Trūksta teisinio aiškumo, ar tai naujas subjektas, todėl siūlytina papildomai įsivertinti šią formuluotę ir užtikrinti vienodą sąvokų vartojimą.

31. Pažymėtina, kad remiantis Rekomendacijų 77 punktu, aukštesnės teisinės galios teisės akte turėtų būti vengiama nuorodų į *konkrečius* žemesnės galios teisės aktus. Šiuo aspektu tikslintinas Aprašo 15 punktas – siūlytina atsisakyti jame pateikiamos nuorodos į *Elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracijos proceso metu, kilmės garantijos pažymėjimų išdavimo taisyklės*, kurios buvo patvirtintos ūkio ministro įsakymu ir šiuo metu jau yra nebegaliojančios. Siekiant užtikrinti teisėkūros sistemiškumo principą, kad teisės normos derėtų tarpusavyje, siūlytina papildomai peržiūrėti ir kitas Aprašo nuostatas, ir, esant būtinybei, jas patikslinti atsisakant nuorodų į žemesnės teisinės galios ar negaliojančius teisės aktus.

32. Aprašo 20 punkte pateikiama nuoroda tikslintina, nes Elektros energetikos įstatyme pateikiami objektai ir kiekiai, bet ne *atvejai* (žr. 15 pastabą).

33. Atkreipiame dėmesį, kad Projekto Nr. 2 lyginamasis variantas tikslintinas redakciniu požiūriu.

Teisės grupės patarėja

Renata Adomaitytė-Šliogerienė